

10-MAVZU: ZAMONAVIY DASTURLASH TEXNOLOGIYALARI

Reja:

- 1.** Internetda axborotni ifodalash. Veb-brauzerlar.
- 2.** WWW (World Wide Web).
- 3.** HTMLda matnlarni bezash, ro‘yxatlar yaratish.
- 4.** HTMLda jadvallar yaratish va grafik obyektlarni joylashtirish.

Bugungi kunda axborot zamonaviy inson hayotidagi eng muhim birlikka aylanmoqda. Axborot insonning bilimini boyitish, dunyoqarashini kengaytirish va madaniy farovonligini oshirishga yordam beradi. Internetga kirish ma’lumotlar xazinasiga kirishga o‘xshaydi. Foydalanuvchilarga bilimlarning cheksiz qatlamini ochadi. Foydalanuvchilar uchun qiziqarli onlarni va keng imkoniyatlarni taqdim etadi.

Xalqaro nuqtai nazardan, internet bilimlari erkin axborot almashish, xalqaro tajriba almashish, maxsus tijorat aloqalarini o‘rnatish va dunyoning turli burchaklaridan kelgan odamlarning muloqoti uchun sharoitlarni ochib beradi.

Internet savodxonligi bu shunchaki sahifadan sahifaga o‘tish va kerakli ma’lumotlarni tezda topish emas. Internet bilimi, yuqorida aytilganlarga qo‘sishma ravishda, o‘z ma’lumotlarini joylashtirish qobiliyatini anglatadi. Bu ma’lumot oxirida foydali bo‘ladigan tarzda joylashtirilishi kerak. Internetga ma’lumotlarni joylashtirish uchun **Veb-sahifa** kerak bo‘ladi. Unda ma’lumot ustun, chiziq bo‘ylab yoki jadvalga joylashtirilishi mumkin va shu bilan birga u chiroyli bezatilgan bo‘lishi kerak. **Veb-sahifadagi** ma’lumotlar foydalanuvchining xohishiga ko‘ra joylashtiriladi. Bunday sahifalar talablar asosida tuziladi va dinamik **Veb sahifalar** deb ataladi.

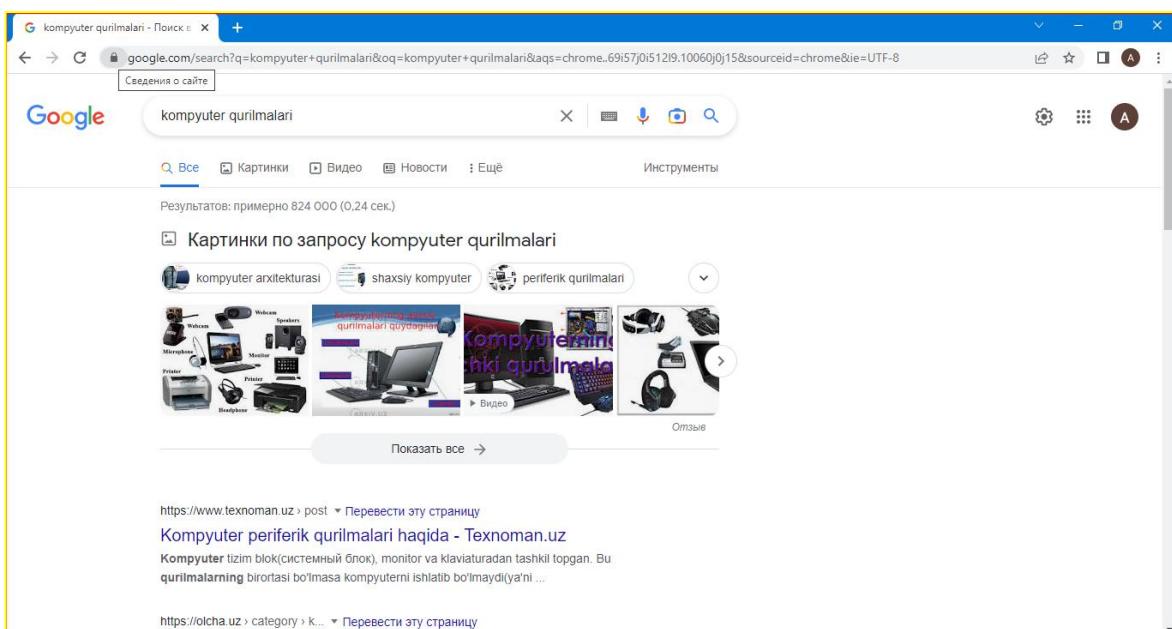
Taqdim etilgan barcha ma’lumotlarning mazmuniga qarab, uni sahifada alohida mavzu sifatida tarqatish mumkin. Biroq, foydalanuvchi ma’lumotlari uchun bitta sahifa yetarli bo‘lmaydi. U holda ma’lumotlar bitta mavzu bilan bog’langan, umumiy jihozlangan, bir-biriga gipermatn tutqichlari (bo‘g’inlari) havolalar bilan bog’langan bir qancha veb-sahifalarga tarqatiladi. Turli sahifalarga tarqalgan va havolalar tarmog’i orqali bog’langan hujjat **gipermatn** deb ataladi. Bunday

sahifalarning barchasi birgalikda **Web-saytni** tashkil qiladigan butun bir axborot birligidir. **Web-saytlar** Internetdagi yagona axborot maydoniga birlashtirilgan. Bunday holda **Web-sayt** va **Web-sahifalar** bir-biriga turli havolalarlar bilan bog'lanadi.

Web-brauzerlar - bu dunyoning turli burchaklaridagi **Web-serverlarni** ko'rib chiqish imkonini beruvchi kompyuterda joylashtirilgan dasturiy amaldir. **Brauzerlar** Internet orqali uzatiladigan matn va **HTML teglarini** sharhlashi va ularni ekranda to'g'ri ko'rsatib beradi. Brauzerlar kompyuter turidan qat'iy nazar bir xil xizmatni taqdim etadi. Ular HTMLni yaxshi tushunadilar va sharhlaydilar. <**B**> **Student** </**B**> ekranda student so'zini alohida shriftda ko'rsatadi.

Hozirgi vaqtida eng mashhur brauzerlar:

- ❖ Google Chrome;
- ❖ Mozilla Firefox;
- ❖ Microsoft Internet Explorer.

World Wide Web (butun dunyo o'rgimchak to'ri) yoki qisqacha **WWW** deb ataladi. U haqiqatan ham o'rgimchak to'ridek tutqichlar bilan o'ralgan. **World Wide Web (WWW)** yoki **(W3)** **1989** yilda paydo bo'lган. Uning mohiyati **Shveytsariyadagi CERN (The European Laboratory for particle physios)** Elementar Zarrachalarning Yevropa Laboratoriysi nomli laboratoriya olimlari guruhi tomonidan ishlab chiqilgan. Ularning fikricha, turli elektron hujjatlar

almashish vaqtida istalgan kompyuterda bir xil ko‘rinishga ega bo‘lishi kerak. Tabiiyki, bunday hujjatlar bilan ishlash uchun asos sifatida Internet tanlangan. **CERN** global tarmoqdagi eng gavjum joylardan biri hisoblanadi. Laboratoriya xodimi, fizik **Tim Berners-Li** bu muammo bilan shug’ullangan va o‘z rejasini **1991** yilda yakunlagan. **CERN** olimlari **WWW (w3 konsortium)** deb nomlangan **Konsortiumning yaratilishiga mas’ul bo‘lgan**. Bu esa keyingi avlod **HTML (Hyper text Markup Language)** gipermatn belgilash tilining rivojlanishini joriy qilgan.

Aytish joizki, **1960** yilda amerikalik olim **Teodor Xolm Nelson** ham xuddi shunday muammo bilan shug’ullangan edi. U o‘z oldiga quyidagi maqsadni qo‘ydi: Insoniyat tomonidan yaratilgan turli xil qiymatlardagi matnli hujjatlarni maxsus kompyuter tarmog’iga birlashtirish va ularni mantiqiy bog’lash.

Bunday holda, foydalanuvchi qo‘sishimcha ma’lumotga ega asosiy yoki ixtiyoriy hujjatning bir joydan boshqa bir joyga o‘tkazishi mumkin. 1965 yilda Teodor Xolm Nelson bunday matnli axborotni tahlil qilish usulini gipermatn va o‘zining amalga oshirilmagan loyihasini Xanadu deb atadi. Teodor Xolm Nelsonning Xanadudagi g’oyasi WWWning rivojlanishiga turtki bo‘ldi.

Sayt so‘zi internet terminologiyasida tasdiqlanganiga ko‘p bo‘lgani yo‘q. Ilgari bu atama **WWW sahifasi**, **WWW tugunlari** yoki **WWW serverlarining kombinatsiyasidan** foydalangan. Veb-saytlar joylashgan ma’lumotlarning ahamiyatiga qarab, mo‘ljallangan maqsadga qarab boshqa standartga ega bo‘lishi mumkin. Global ifodalash uchun barcha kompyuterlar tushunadigan va aloqa kanallari orqali uzatish uchun qulay bo‘lgan kichik universal til ishlatiladi. **WWWda ishlatiladigan shunday belgilash tillaridan biri HTML hisoblanadi**.

HTML tilida quyidagi maqsadlarga erishish uchun vositalar mavjud:

- Elektron hujjatlarni sarlavhali, matnli, jadvalli, ro‘yxat, foto va hokazo nashr qilish;
- Gipermatn tutqichida sichqonchani bosish orqali elektron axborotni yuklash;
- Masofaviy xizmatlar bilan aloqa qilish, axborot qidiruvlaridan foydalanish, dasturiy mahsulotlarga buyurtma berish va h.k usul shakllarini ishlab chiqish;

 To‘g’ridan-to‘g’ri hujjatlarga elektron jadvallar, videokliplar, tovush fragmentlari va boshqa ilovalarni kiritish.

Har bir veb-sahifa HTML yordamida boshqa loyihalar bilan bog’langan. Ular ixtiyoriy sahifaning tartibini va turli tutqichlarning joylashishini (tasvirlardan matnli hujjatlargacha) belgilaydi. Shu bilan birga HTML boshqaruvin loyihalari yordamida sahifaning umumiyligi tuzilishi aniqlanadi va keyinchalik ular matn, rasm, tutqich deb ataladi.

An’anaviy ma’noda HTML umuman dasturlash tili hisoblanmaydi. HTML - bu hujjatlarni belgilash tili. HTML hujjatlarini tahlil qilishda matnli hujjatlar (**teg**)lar bilan belgilanadi. Ular maxsus burchak belgilari bilan o’ralgan, < >. Teglar matnlarni formatlash va matnga turli xil matn bo‘lmagan elementlarni qo‘sish uchun ishlatiladi. **Masalan:** Grafikalar, qo‘sishimcha ob’ektlar va boshqalar.

Veb-sahifa tushunchasi va shakli.

Internet manzili **URL** manzili bilan bir xil matnda aniqlangan mantiqiy birlikdir. Bu veb-saytning tarkibiy qismidir. Veb-sahifa - bu voqelik, hodisa yoki ob’ekt haqidagi ma’lumotlarni o‘z ichiga olgan ma’lumotlar fayli sanaladi. Veb-server ma’lumotlar bazasi veb-saytlardan, veb-saytlar esa o‘z navbatida sahifalardan iborat. Jismoniy jihatdan bu HTML tipidagi fayldir. Veb-sahifalar boshqa elementlar qatorida matn, tasvir, animatsiya va dastur kodini o‘z ichiga olishi mumkin. Sahifa statik yoki dinamik bo‘lishi mumkin. Kadrlardan (qismlardan) tashkil topgan sahifalarda har bir ramka alohida sahifaga mos keladi.

Veb-sayt tushunchasi va shakli.

Inglizcha "SITE" o‘zbekcha talaffuzi (**joy, joylashish**) deb tarjima qilinadi. **World Wide Web** - bu ma’lumotni topish va noyob **URL** manzillari bilan belgilash mumkin bo‘lgan virtual joy. Bu manzil veb-saytning bosh sahifa manzilini ko‘rsatadi. Boshqa tomondan, bosh sahifa veb-saytning boshqa sahifalariga yoki boshqa saytlar havolalarni o‘z ichiga oladi. Veb-sayt sahifalari **HTML, ASP, PHP, JSP** texnologiyalari yordamida yaratilishi, matn, grafik, dastur kodlari va boshqa ma’lumotlardan tahlil qilinishi mumkin. Veb-sayt ochish uchun brauzer dasturining

manzil maydoniga kerakli veb-sayt manzili kiritiladi. Veb-sayt shaxsiy, tijorat, axborot va boshqa bo‘lishi mumkin. **Masalan:** <https://guldu.uz/uz/>

Veb-portal tushunchasi.

Veb-portal inglizcha "**Bortal**" (**darvoza**) so‘zidan olingan - bu Internet foydalanuvchilariga turli xil interaktiv xizmatlarni (**pochta, qidiruv, yangiliklar, forumlar va boshqalar**) taqdim etadigan yirik veb-sayt. Portallar **gorizontal** (ko‘p mavzularni qamrab oluvchi) va **vertikal** (ma’lum mavzuga bag‘ishlangan). **Masalan:** Avtomobil portali, yangiliklar portali, xalqaro va mintaqaviy (**uznet yoki runetga tegishli**), shuningdek, ommaviy va korporativ bo‘lishi mumkin.

Veb-saytlarning toifalari va funktsiyalari.

Veb-saytlarning asosiy vazifasi shundaki, ular Internetda biror faoliyat, hodisa, yoki shaxsning internetdagи tavsifini yaratadi.

Internetda mavjud saytlarni bir necha toifalarga bo‘lish mumkin:

- Ta’lim saytlari. Ushbu turdagи saytlarga ta’lim muassasalari, ilmiy va tadqiqot muassasalari va masofaviy ta’lim saytlari kiradi. **Masalan:** edu.uz
- Reklama saytlari. Ushbu turdagи saytlarga asosan reklama agentliklari va reklama joylashtirish saytlari kiradi.
- Tijorat saytlari. Ushbu turdagи saytlarga onlayn-do‘konlar, onlayn to‘lov tizimlari va onlayn konversiya tizimlari kiradi. **Masalan:** webmoney.ru, egold.com
- Ko‘ngilochar saytlar. Bu turdagи saytlarga kompyuter o‘yinlari, fotogalereyalar, sayohat va turizm, musiqa va kino namoyishiga bag‘ishlangan saytlarni kiritish mumkin. **Masalan:** oqayiq.uz
- Ijtimoiy tarmoq saytlari. Ushbu turdagи saytlarga tanishish, do‘stlar qidirish, so‘rovnomalarni joylashtirish va o‘zaro muloqotni o‘rnatishga bag‘ishlangan saytlarni kiritish mumkin. **Masalan:** odnoklassniki.ru
- Korxonalar va tashkilotlarning saytlari. Ushbu turdagи saytlarga davlat korxonalari, xo‘jalik va boshqaruv organlarining saytlari kiradi.

HTML tilining asosiy qoidalari.

1–qoida:

2–qoida:

HTMLdagi istagan harakat teglar bilan Brauzer darchasidagi burchakli qavs aniqlanadi. Bitta teg chap harakatning ichiga joylashtirilgan istagan teg yoki bosh qismida, ikkinchisi esa o‘ng boshqa instruksiya tashqariga oxirida turadi. Bunda teglar <> ishoralar chiqarilmaydi va HTML fayl uchun bilan yonma yon turadi. Yolg’iz o‘zi ichki buyruq hisoblanadi. ishlataladigan teglat ham mavjud.

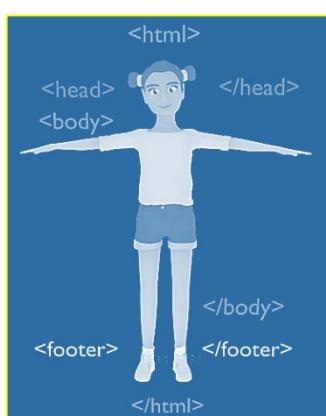
HTML hujjatlari - bu belgilash teglari deb ataladigan maxsus kodlarni o‘z ichiga olgan matnli fayllar. Ushbu teglar veb-brauzerlarga matn va grafiklarni qanday izohlash va ko‘rsatishni aytib beradi. HTML fayli oddiy matnli fayldir. Shuning uchun uni har qanday matn muharririda. **Masalan:** MS Word yoki oddiy блокнот (notepad)da yaratish mumkin. Hujjat yaratilgandan so‘ng uni matn formatida saqlash kerak. Lekin buni amalga oshirishdan oldin uning kengaytmasini o‘zgartirishni unutmang, ya’ni **TXT** o‘rniga **HTML** yoki **HTM** ni qo‘ying. HTML va HTM kengaytmalari HTML fayli uchun standart hisoblanadi. Bundan tashqari, bu kengaytmalar kompyuterga faylda matndan tashqari HTML kodlari mavjudligini bildiradi. HTML katta-kichik harflarni sezmaydi, ya’ni katta va kichik harflarga teng munosabatda bo‘ladi. Ammo yorliqlarni yozishda ko‘pincha katta harflar ishlataladi.

HTMLda sahifa yaratish 2 qismga bo‘linadi.

Bosh qismi (**HEAD**) va tana qismi (**BODY**). HEAD bo‘limi siz ishlayotgan sahifaning **TITLE**, **META** va **STYLE** teglarini saqlaydi.

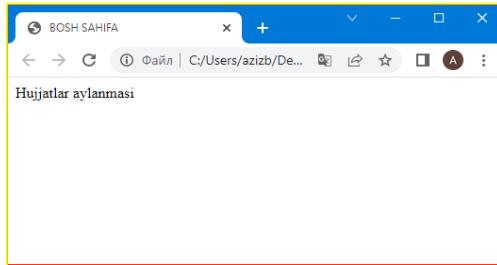
BODY qismida asosiy ma'lumotlar, ya’ni sayt orqali ko‘rsatmoqchi bo‘lgan ma'lumotlar joylashtiriladi.

Masalan:


```
<html>
  <head>
    <title>
      BOSH SAHIFA
    </title>
  </head>
  <body>
    Hujjatlar aylanmasi
  </body>
</html>
```

Quyidagi rasmda shunchaki oddiy sahifa yaratiladi.

HTMLda ishlataladigan har bir teg < > ochish va </> yopish teglaridan iborat. va teglari sahifadagi matn formatini boshqarish uchun ishlataladi.

Bu teg quyidagi atributlardan kamida bittasiga ega bo‘lishi kerak:

Size - matn hajmini belgilaydi. Agar o‘lcham ko‘rsatilmagan bo‘lsa, u **3** deb qabul qiladi.

Color - matndagi belgilar rangini boshqaradi. Bu ranglar harf va raqamli formatda yoki brauzerda belgilangan rangning inglizcha nomlari bilan berilishi mumkin.

Face - shrift nomini belgilaydi.

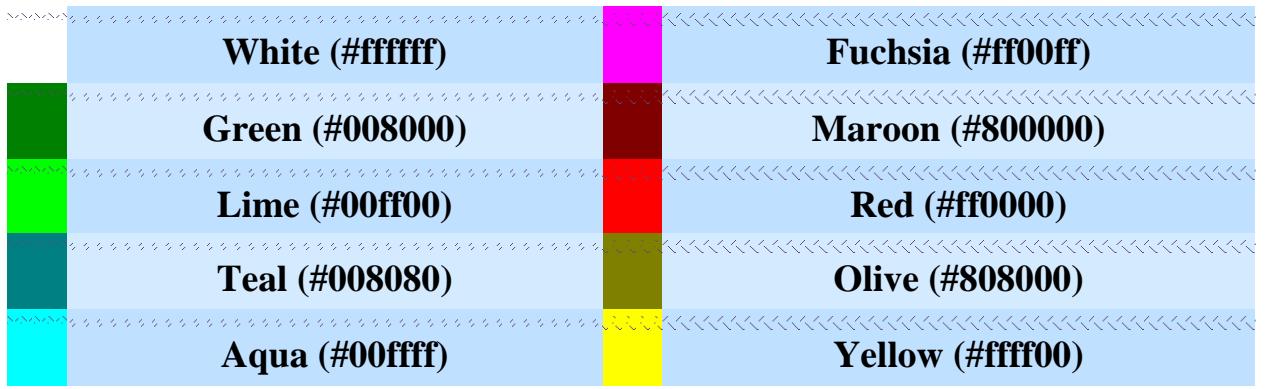
matn
qizil rangli raqam formati yoki qizil rangning inglizcha nomi
Times Roman shriftida yozilgan matn
 tegi orqali bir qancha atributlarni belgilash mumkin.

Masalan: matn qizil rangda yozilgan, 3 o‘lchamli, Arial shrifti

COLOR atribut qiymatlari (ranglar):

Ranglar nom yoki raqamli formatda beriladi. Quyida **16** ta asosiy rangning jadvali keltirilgan.

Black (#000000)	Navy (#000080)
Gray (#808080)	Blue (#0000ff)
Silver (#c0c0c0)	Purple (#800080)

Matnlarni formatlash uchun quyidagi teglardan ham foydalanish mumkin:

matnni qalinlashtiradi

<i>matnni kursiv qiladi</i>

<u>matnning tagiga chizadi</u>

<s>matn ustiga chizadi</s>

^{daraja sifatida yozing}

_{indeks sifatida yozing}

<p align="right">o‘ng formatlash</p>

<p align="left">o‘ng tomonda formatlash</p>

<p align="center">o‘ng tomonda formatlash</p>

<big>matnni kattalashtiradi</big>

<small>matnni kichikroq qiladi</small>

Quyida matnlarni kichik yoki kichik harflar bilan yozish uchun teglar keltirilgan:

<h1> </h1> <h4> </h4>

<h5> </h5> <h2> </h2>

<h6> </h6> <h3> </h3>

<marquee>Matnni o‘ngdan chapga siljiting</marquee>

<marquee direction="right">Matnni chapdan o‘ngga siljiting</marquee>

<marquee direction="up">Matnni pastdan yuqoriga siljiting</marquee>

<marquee direction="down">Matnni yuqoridan pastga siljiting</marquee>

Annotatsiya yorlig'i.

Veb-sahifalarning HTML kodlari tushunarli bo'lishi uchun sharhni kiritish tavsiya etiladi. **Izohlar** <!-- teg bilan boshlanib, --> teg bilan tugaydi. Ushbu teglar orasidagi ma'lumotlar brauzer oynasida ko'rsatilmaydi.

Ro'yxatlar bilan ishslash.

Ro'yxatlar saralanishi, markirovka qilinishi yoki izohlanishi mumkin.

Saralangan ro'yxatlar.

Tartiblangan ro'yxat ... teglari bilan tahlil qilinadi va har bir element teglari bilan beriladi.

Saralashda raqam o'rniغا siz (**A, B, C, D**), (**a, b, c, d**) yoki (**I, II, III, IV**) tartibdan foydalanishingiz mumkin, buning uchun biz **type** atributidan foydalanamiz.

Ushbu atribut qiymatlari:

A - lotin alifbosining bosh harflari (**A, B, C, ...**)

a - lotin alifbosining kichik harflari (**a, b, c ...**)

I - rim raqamlari (...)

1 – arab raqamlari (**1,2,3...**)

Teg yozish: <tag atributi = "qiymat">, **Masalan:** <ol type="A">

Misollar:

- A.** Informatika
- B.** Matematika
- C.** Fizika
- D.** Astronomiya

<ol type="A">

 Informatika

 Matematika

 Fizika

 Astronomiya

<ol type="a">

 Informatika

 Matematika

 Fizika

 Astronomiya

- a.** Informatika
- b.** Matematika
- c.** Fizika
- d.** Astronomiya

- I.** Informatika
- II.** Matematika
- III.** Fizika
- IV.** Astronomiya

- 1.** Informatika
- 2.** Matematika
- 3.** Fizika
- 4.** Astronomiya

```
<ol type="I">
<li> Informatika
<li> Matematika
<li> Fizika
<li> Astronomiya
</ol>
```

```
<ol type="1">
<li> Informatika
<li> Matematika
<li> Fizika
<li> Astronomiya
</ol>
```

Buyurtmaning boshlang'ich qiymatini aniqlash uchun **start atributidan** foydalanamiz, uning qiymati sifatida dastlabki tartib beriladi.

Masalan:

- 14.**Informatika
- 15.**Matematika
- 16.**Fizika
- 17.**Astronomiya

```
<ol type="1"start="14">
<li> Informatika
<li> Matematika
<li> Fizika
<li> Astronomiya
</ol>
```

Tekshirish ro'yxatlari.

Belgilangan ro'yxat ** ... ** teglari bilan tahlil qilinadi va har bir element **** teglari bilan beriladi.

Masalan:

- Informatika
- Matematika
- Fizika
- Astronomiya

```
<ul>
<li> Informatika
<li> Matematika
<li> Fizika
<li> Astronomiya
</ul>
```

Qavslar o'rniiga type atributining qiymatlari orqali quyidagi markerlardan foydalanish mumkin:

Disk - bo'yalgan doiralar;

Doira - doiralar;

Kvadrat - kvadratlar.

Turi: <tag attribute="value">, Masalan: <ul type="kvadrat">

Misollar:

- Informatika
 - Matematika
 - Fizika
 - Astronomiya
- Informatika
 - Matematika
 - Fizika
 - Astronomiya
- Informatika
 - Matematika
 - Fizika
 - Astronomiya
- <ul type="Disk">
 Informatika
 Matematika
 Fizika
 Astronomiya

<ul type="Circle">
 Informatika
 Matematika
 Fizika
 Astronomiya

<ul type="Square">
 Informatika
 Matematika
 Fizika
 Astronomiya

Fikrlar ro‘yxati.

Masalan: Atamalar ro‘yxatini va ularning tasnifini tuzish zarur bo‘lsa, izohlar ro‘yxatini tahlil qilish mumkin. Izohlar ro‘yxati <dl> ... </dl> teglari bilan tahlil qilinadi va har bir atama <dt>, tasniflash <dd> teglari bilan beriladi.

Masalan:

FM050105	<dl>
2 kurs, matematika – informatika bo‘limi, D guruhi	<dt>FM050105 <dd>2 kurs, matematika – informatika bo‘limi, D guruhi
FM030104	
4 kurs, matematika – informatika bo‘limi, G guruhi	<dt>FM030104 <dd>4 kurs, matematika – informatika bo‘limi, G guruhi
FM030201	
4 kurs, fizika – astronomiya bo‘limi, A guruhi	<dt>FM030201

<dd>4 kurs, fizika – astronomiya

bo‘limi, A guruhi

</dl>

Web-sahifalarda jadvallar yaratish.

<html>

<head>

<title>JADVALLAR BILAN ISHLASH</title>

</head>

<body bgcolor="aqua" text="000000">

<table border="1" width="750" align="center" cellpadding="10" cellspacing="1">

<tr><th></th><th>Familiyasi, Ismi, Sharifi</th><th>Tug‘ilgan

vaqtி</th><th>Yashash manzili</th><th colspan="2">Pasport seriya va

raqam</th><th>Pasport berilgan vaqt</th><th>imzo</th></tr>

<tr align="center"><td>1</td><td>A.A.Axmatov</td><td>01.01.

1990</td><td>Bo‘ston mahallasi 1-uy 1-

xonardon</td><td>AA</td><td>1234567</td><td>01.01.2008</td><td>-----

-----</td></tr>

<tr align="center"><td>2</td><td>B.B.

Burxonov</td><td>02.02.1992</td><td>Istiqlol mahallasi 2 - uy 2 -

xonardon</td><td>AA</td><td>2345678</td><td>02.02.2010</td><td>-----

-----</td >> </tr>

<tr align="center"><td>3</td><td>V.V.

Valiyev</td><td>03.03.1994</td><td>Ravnak mahallasi 3 - uy 3 -

xonardon</td><td>AA</td><td>3456789</td><td>03.03.2012</td><td>-----

-----</td >> </tr>

<tr align="center"><td

rowspan="2">4</td><td>G.G.Gavharova</td><td>04.04.1996</td><t

d>Yashnar mahallasi 4 – uy 4 –

xonardon</td><td>AA</td><td>4567890</td><td>04.04.2014</td><td>-----

-----</td></tr>

```

<tr
align="center"><td>G.G.Davronova</td><td>04.04.1996</td><td>Nurafshon
mahallasi 5 - uy 5 - xonodon</td><t>AA</td>
<td>4567890</td><td>04.04.2014</td><td>-----</td></tr>
</table>
</body>
</html>

```

JADVALLAR BILAN ISHLASH

	Familiya, Ism, Sharifi	Tug'ilgan vaqt	Yashash manzili	Pasport seriya va raqami		Pasport berilgan vaqt	Imzo
1	A.A.Axmatov	01.01.1990	Bo'ston mahallasi 1-uy 1-xonodon	AA	1234567	01.01.2008 yil	----- ---
2	B.B.Burxonov	02.02.1992	Istiqlol mahallasi 2-uy 2-xonodon	AA	2345678	02.02.2010 yil	----- ---
3	V.V.Valiyev	03.03.1994	Ravnaq mahallasi 3-uy 3-xonodon	AA	3456789	03.03.2012 yil	----- ---
4	G.G.Gavharova	04.04.1996	Yashnar mahallasi 4-uy 4-xonodon	AA	4567890	04.04.2014 yil	----- ---
	G.G.Davronova	04.04.1996	Nurafshon mahallasi 5-uy 5-xonodon	AA	4567890	04.04.2014 yil	----- ---

Web - rasmni sahifaga joylashtirish.

Veb - brauzerlar sahifada ko'rsatishi mumkin bo'lgan formatda tasvirlarni o'rnatish mumkin. (**JPG, GIF, BMP**)

Tasvirni kiritish uchun **** tegidan foydalanamiz. **src**"1.jpg" uning atributi sifatida ishlatalishi mumkin, bu erda **src** manba degan ma'noni anglatadi, "1.jpg" o'rnatiladigan rasm faylining nomi.

Rasm quyidagi teglar yordamida veb-sahifaga joylashtiriladi.

```

<html>
<head>
<title>RASMLAR BILAN ISHLASH</title>
</head>
<body bgcolor="aqua" text="red">


```

</body>

</html>

